

VAN DORP

VOOR MORGEN

WHITEPAPER LEGIONELLA

Versie 2022.1

OVER LEGIONELLA

Wat is legionella?

Legionella is een bacterie die een acute infectie van de luchtwegen kan veroorzaken (legionellose). Deze aandoening heeft twee bekende ziektebeelden: legionellapneumonie (veteranenziekte), een ernstige vorm van longontsteking en Pontiac fever, een griepachtige aandoening.

Hoe ontstaat legionella?

Legionella is een bacterie die van nature voorkomt in de bodem en in ons drinkwater. De bacterie vormt een probleem als deze uitgroeit tot grote aantallen. Dit kan voorkomen in water met een temperatuur tussen 25 en 50 °C of in water dat stilstaat. Ook de aanwezigheid van sediment (opgehoopte afvalstoffen) in het leidingwerk of een boiler vat kan een risico vormen.

Wat zijn de risico's?

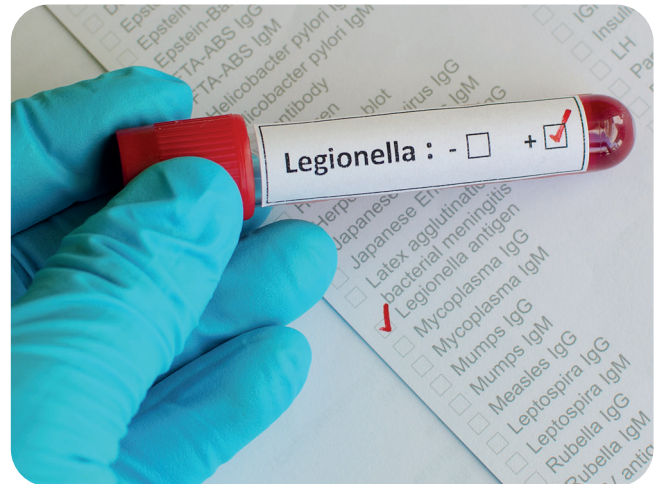
Je kunt niet ziek worden door het drinken van water met legionella. Wel kun je ziek worden als je de bacterie inademt. Dit risico bestaat met name als het water verneveld wordt. Een aantal potentiële risicobronnen zijn:

- Douches
- Kranen met sproeifunctie (zoals knijpdouches)
- Was- en sierfontein
- Boilers
- Luchtkoelers
- Koeltorens
- Waterreservoirs
- Sproeiers voor gewassen en auto
- Spoelkeukens
- Bubbelbaden, sauna's en zwembaden

Wat zijn de mogelijke gevolgen?

De meeste mensen worden niet ziek na blootstelling. Als er wel ziekteverschijnselen optreden, dan krijgt men soms milde, griepachtige klachten (legionellagriep of pontiac fever).

Het komt ook voor dat mensen een ernstige longontsteking krijgen. Dit wordt ook wel de veteranenziekte of legionella longontsteking genoemd. Personen met een door ziekte en/of medicijnen verminderde weerstand vormen de belangrijkste risicogroep. Andere voorbeelden van risicoverhogende factoren zijn roken, alcoholgebruik, een hogere leeftijd en een verminderde longfunctie. Hierbij is het ook bekend dat mannen meer kans hebben om ziek te worden dan vrouwen.

PREVENTIEMAATREGELEN

Om besmetting te voorkomen, is het belangrijk dat er maatregelen worden genomen om de groei van legionella in het drinkwater te voorkomen. Hiervoor wordt onderscheid gemaakt tussen prioritaire- en niet-prioritaire instellingen.

Prioritaire instellingen

Prioritaire instellingen zijn instellingen waarbij de volksgezondheid een groot risico loopt als er legionellabacteriën in het drinkwater zitten. Denk hierbij aan:

- Ziekenhuizen en zorginstellingen
- Gebouwen met een logiesfunctie, waaronder hotels en bed & breakfast accommodaties met meer dan vijf slaapplekken, campings, bungalowparken en jachthavens
- Zwembaden, sauna's en andere locaties met (zwem)baden, zoals wellnesscentra.
- Celinrichtingen en asielzoekerscentra
- Truckstops, benzinestations, wegrestaurants etc. met douchefaciliteiten, bestemd voor openbaar gebruik.

Maatregelen

Prioritaire instellingen zijn verplicht om een actuele **risico-analyse** en een **legionella-beheersplan** op te laten stellen door een BRL 6010 gecertificeerd bedrijf. Het beheersplan bestaat uit een uiteenzetting van de beheersmaatregelen, zoals: spoelwerkzaamheden, temperatuurcontroles, het nemen van **watermonsters** en het uitvoeren van controles aan keerkleppen, brandhaspels, kranen, douchekoppen etc. Hierbij is het ook belangrijk dat de voorgenomen maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd en vastgelegd in een **logboek**. Dit logboek is tevens voorzien van werkinstructies.

Meldplicht bij grove normoverschrijding

Als er een legionellaconcentratie boven de grenswaarde van 100 kve/l is vastgesteld, dan heeft de eigenaar de plicht en verantwoordelijkheid om maatregelen te treffen op grond van artikel 41 van het Drinkwaterbesluit. Bij een overschrijding van het aantal van 1.000 kve/l moet de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) geïnformeerd worden. Hierbij wordt, onder regie van de Inspectie, besloten of en hoe u samen met de GGD uw gebruikers inlicht.

Inspectie

Drinkwaterbedrijven hebben de taak om de veiligheid van drinkwaterinstallaties te controleren. De controleur bekijkt of u de risico-analyse, het beheersplan, het logboek en de afname van watermonsters op orde heeft. Er zijn dan zijn drie scenario's:

1. Er is een kleine onrechtmatigheid:

U ontvangt een brief waarin staat beschreven welke gebreken u moet verhelpen.

2. Er is een risico:

U ontvangt een schriftelijke waarschuwing, een gebrekenrapport en een verzoek om de gebreken te verhelpen. Hierbij krijgt u ook een datum waarop de hercontrole plaatsvindt. Dit is tevens de deadline.

3. Er is een ernstige tekortkoming:

Het drinkwaterbedrijf doet een melding bij de ILT. Deze inspectie zal u een dwangsom opleggen. Afhankelijk van de overtreding kan er ook strafwettelijk worden opgetreden. Hierbij wordt een proces-verbaal opgesteld dat verder door het Openbaar Ministerie wordt afgehandeld.

Bij eigenaren en gebruikers van collectieve drinkwatervoorzieningen die drinkwater aan derden leveren, worden de inspecties uitgevoerd door de ILT. Dit doen zij zowel aangekondigd als onaangekondigd. Ook als het drinkwaterbedrijf tijdens de controle tekortkomingen constateren, dan melden zij dat aan de ILT.

Niet-prioritaire instellingen

Voor de leidingwaterinstallatie van niet-prioritaire instellingen, zoals gymzalen, sportcomplexen, scholen en kinderdagverblijven is legionellapreventie opgenomen in het Drinkwaterbesluit. Voor de uitwerking hiervan verwijzen wij u liever naar de ISSO 55.2. Deze is namelijk praktischer en leesbaarder. Onderdeel van de zorgplicht is dat u de risico's op legionellabesmetting tot een minimum beperkt. Dit betekent dat u het onderhoud volgens de NEN1006 moet (laten) uitvoeren en dat u moet aantonen dat u aan de zorgplicht heeft voldaan. Hoe u dit doet is niet vastgelegd, maar juist daarom kan de ISSO 55.2 handvatten bieden om dit zorgvuldig te doen. Neem voor advies of vragen hierover gerust contact met ons op.

OVERZICHT MAATREGELEN PREVENTIE LEGIONELLA

Wie?

Prioritaire instellingen:

- Ziekenhuizen;
- Logies (hotels en dergelijke) met meer dan 5 slaapkamers
- Zwembaden, sauna's en locaties met (zwem)baden
 - Zorginstellingen
 - Celinrichtingen en asielzoekerscentra;
- Truckstops, benzinestations, wegrestaurants en dergelijke met douchefaciliteiten, bestemd voor openbaar gebruik.
 - Jachthavens

Wat?

Legionella-beheersplan

Maatregelen

Risico-analyse door gecertificeerd bedrijf

Beheersplan door gecertificeerd bedrijf

Voorgenomen maatregelen uitvoeren en vastleggen in logboek

2 keer per jaar water laten controleren door gecertificeerd bedrijf.

Bij normoverschrijding:
Maatregelen nemen op grond van artikel 41 van het drinkwaterbesluit.

Bij ernstige normoverschrijding:
Melding doen bij De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). In samenwerking met de ILT en de GGD uw klanten / gebruikers inlichten.

Niet-prioritaire instellingen:

- Logies met minder dan 5 slaapkamers
- Boten en schepen
- Evenementen en festivals
 - Fabrieken
 - Fonteinen
 - Gymzalen
 - Scholen
- Kinderdagverblijven, naschoolse opvang, crèches en peuterspeelzalen
- Kantoorgebouwen
 - Laboratoria
 - (Spoel)keukens
- Sportcomplexen
- Sportscholen
- Tuinbouwkassen

Zorgplicht vanuit het Drinkwaterbesluit

Beperk de risico's door het onderhoud volgens de **NEN1006** uit te voeren.

Toon ook aan dat u aan de zorgplicht heeft voldaan. U bepaalt zelf hoe u dit doet, maar kunt hiervoor bijvoorbeeld de **ISSO 55.2** volgen.

WAT KUNNEN WIJ VOOR U BETEKENEN?

Bent u de eigenaar of beheerder van een prioritaire instelling? Dan bent u verplicht om een Legionellabeheersplan uit te laten voeren.

Bent u benieuwd hoe u een Legionellabeheersplan kunt laten uitvoeren waarmee u voldoet aan de voor u geldende regelgeving? Neem dan contact op met uw dichtstbijzijnde vestiging. Ga voor de contactgegevens naar vandorp.eu/vestigingen.

Onze diensten op een rij

- ✓ Opstellen Legionella Beheersplan
(conform BRL 6010)
- ✓ Audits
- ✓ Watermonsters
- ✓ Controle keerkleppen
- ✓ Controle brandslanghaspels (keerkleppen en verzegeling)
- ✓ Uitvoeren van spoeltaken
- ✓ Temperatuurmetingen warm- en koudwater installaties
- ✓ Brononderzoek drinkwaterinstallaties
(opsporing van hotspots of waardenoverschrijdingen vanuit watermonsters)

Meer weten? Ga dan naar vandorp.eu/vestigingen en neem contact op met uw dichtstbijzijnde vestiging.

Disclaimer:

Deze whitepaper is met zorg samengesteld, maar dient slechts te worden gebruikt voor algemene informatiedoeleinden. Aan de informatie kunnen geen rechten worden ontleend en er wordt geen garantie gegeven met betrekking tot de juistheid of volledigheid ervan.